

Sjoerd Braaksma:

'Nederlands trouwste kerkbezoeker'

Sjoerd Braaksma van de afdeling Flora en Fauna van het Staatsbosbeheer vierde op 23 november 1984 zijn 40-jarig ambtsjubileum. Van die periode diende hij 38 jaar bij het Staatsbosbeheer. Braaksma is in die tijd een bekend en gewaardeerd vogel-deskundige geworden. Vandaar dat de receptie in kasteel Groeneveld te Baarn bezocht werd door vele prominenten uit de wereld van natuur- en vogelbescherming. Sjoerd behoort tot de 'oude hap' van de dienst. Hij is zestig jaar en zou van de VUT gebruik mogen maken, maar er is geen haar op zijn hoofd die daar aan denkt. Nee, hij wil eerst nog het een en ander afmaken. Ten eerste wil hij de veertig jaar bij Staatsbosbeheer vol maken, en ten tweede telt hij al 22 jaar vogels in het reservaat Mensinghe en dat moeten er 25 jaar worden. Afmaken wat je begonnen bent is de achterliggende gedachte. Dat tekent Braaksma, die je verder kunt karakteriseren als een bescheiden, principieel en met een grote liefde voor de natuur.

Technische hulp

Sjoerd kreeg zijn opleiding aan de Tuinbouwschool in Boskoop en begon zijn loopbaan bij Staatsbosbeheer net na de oorlog -in 1946- bij de inspectie bosbouw. Hij werd 'technische hulp' in de boswachterij Ulvenhout, een functie die ook wel gezien werd als leerling-boswachter. Maar net toen hij aan de boswachterscursus wilde deelnemen kreeg hij zijn aanstelling als vogel-deskundige bij de toenmalige afdeling Natuurbescherming en Landschap, de afdeling van professor Mörzner Bruijns. Daar kreeg Sjoerd alles te doen wat er te doen viel. Veel inventarisatiewerk onder andere op de waddeneilanden, beoordelen en aankopen van gebieden met natuurwaarde zoals eendenkooien, overleggen met bosbouwers over het beheer, voorlichting geven over het natuurbeschermingsbeleid.

Slechte vogelaar

Pikant detail is wel, vertelt Braaksma, dat professor Mörzner Bruijns eigenlijk niet gelukkig was met zijn komst. Sjoerd: 'Die had liever een echt goede vogelaar gehad. Ik was een slechte en als ik geen baas had gehad die zo veel van vogels wist, was ik dat misschien altijd gebleven'. In Sjoerds loopbaan zitten meer van dit soort paradoxen. Zo vond hij aanvankelijk vleermuizen maar dooie pieren. Nu is hij één van de deskundigen op dat gebied. Van de Kerkuilen weet hij ook bijna alles af, terwijl hij er eigenlijk alleen maar wat belangstelling voor had omdat de vleermui-

zen verdwijnen waar de Kerkuilen verschijnen. 'Maar al met al ben ik zo wel Nederlands trouwste kerkbezoeker geworden'. Voegt Sjoerd er lachend aan toe.

Kievitseieren

Zijn belangstelling voor de natuur heeft Sjoerd trouwens van geen vreemde. Zijn vader was erg geïnteresseerd in vogels en de wetenschappelijke achtergronden. Zijn interesse werd vooral gewekt tijdens het zoeken van kievitseieren in de Friese weilanden als hij bij zijn familie logeerde. 'Ik leerde onderweg dat er nog meer te zien is. Degene met wie ik dat deed wees met op allerlei verschijnselen in de natuur en op allerlei vogels. Op mijn elfde verjaardag kreeg ik samen met m'n vader een kijker en een vogelboekje'.

Sjoerd kon toen nog niet bevroeden dat hij later zelf ook in dergelijke boeken zou schrijven. Zo werkte hij jaren mee aan vrijwel alle provinciale avifauna's en leverde een bijdrage aan het boek 'Atlas van de Nederlandse Broedvogels'.

Natuurbescherming is Sjoerds' werk en hobby. Een grens tussen die twee dingen is niet te trekken. Veel vrije tijd besteedt hij aan vogels ringen. Zelfs in de vakantie of tijdens de kerstdagen weet hij niet van ophouden. Eén voorval daarbij vergeet hij zijn hele leven niet meer. Op een dag mocht hij met toestemming van de eigenaar (dacht Sjoerd) Ransuilen ringen in een heg bij Lexmond. Maar, vertelt Sjoerd, 'toen ik een half jaar later op Nieuw-

jaarsdag terugkwam om nog eens even te kijken bleek dat ik de verkeerde man om toestemming gevraagd had. De echte eigenaar was erg kwaad en maakte er politiewerk van. Ik werd veroordeeld tot honderd gulden boete of vier dagen gevangenisstraf. Ik was volgens de rechter een slecht voorbeeld van de ambtenaar geweest. Ik ben gaan 'zitten'. Tussen de autodieven en zware jongens. Gelukkig was er een goeie schaker bij'.

Hobbyisme

Natuurbescherming is volgens Braaksma in hoge mate een zaak van hobbyisme. 'Dat heeft zijn positieve kanten' stelt hij. 'Want als 't je hobby is breng je 't er ver in. Iedereen heeft zo zijn gerichte belangstelling. Kijk, het poelenplan in Limburg was er niet gekomen als Ter Horst niet aan reptielen en amfibieën gedaan zou hebben. Je moet een idealist zijn. Ik heb mensen meegemaakt die natuurbescherming zagen als een manier om een goed-betaalde carrière op te bouwen. Maar al gauw werden ze 'bekeerd' tot het ware geloof van de natuurbescherming'.

Iets geks

Als hij de situatie van nu met die van vroeger vergelijkt constateert Braaksma enkele op-

Dr. G.C. Boere (links) Hoofd van de Afdeling Flora, Fauna en Waterhuishouding van het Staatsbosbeheer, feliciteert de jubilaris, Sjoerd Braaksma. Kasteel Groeneveld, Baarn, 23 november 1984.

Naar een kleurenfoto van het Staatsbosbeheer.

vallende verschillen. 'Vroeger was natuurbescherming iets geks. Men sprak over gekken die naar pieten en sprietten keken en zich ook nog met ruimtelijke ordening mochten bezighouden. Vroeger waren wij defensief bezig: voorkomen dat er nog meer gronden werden ontgonnen. Daarna zijn wij voorzichtig gaan aankopen en de laatste jaren doen wij ook aan natuurbouw, bijvoorbeeld in de IJssel-meerpolders.

Vroeger vierden wij feest als er 3 hectare natuur was aangekocht. Nu horen wij pas een half jaar later dat er een paar honderd hectare is gekocht. En als ik naar de vogels kijk dan zie ik een toename in de cultuurvolgers en verliezen bij de kritische vogelsoorten', aldus Sjoerd.

Zie ook 'Stamblad', 21ste jaargang, nummer 1, januari 1985, bladzijde 5.

Het Staatsbosbeheer gaf (rapport 1984-21) 'Publicaties van ing. S.J. Braaksma in de periode 1949-1984' uit, dat samengesteld werd ter gelegenheid van diens veertigjarig jubileum bij het Staatsbosbeheer.